

Justiitsministeerium
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn
info@just.ee

Teie 01.07.2024 a nr 8-3/5169-1

Meie 26.08.2024 a nr 10-3/24/92-2

Tartu Ringkonnakohtu seisukoht tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse osas

Täname võimaluse eest avaldada arvamust tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) ja kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse kohta. Meie seisukohad on lühidalt järgmised.

1. Toetame hagi tagamise avalduse läbivaatamise tähtaja muutmist. Praegune – s.o järgmisel tööpäeval lahendamise – nõue on selgelt ebamõistlik ega arvesta kohtunike töökoormusega. Leiame, et hagi tagamise avalduse lahendamise tähtaeg võiks olla pakutust veelgi pikem: näiteks võiks hagi tagamise avalduse lahendamine toimuda küll esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui viiendal tööpäeval pärast avalduse esitamist. Peaks aga esile kerkima vajadus vastaspool ära kuulata, võib lahendamine veelgi kauem aega võtta, nagu see praegugi on.
2. Võimalus kohtnikuabi ja vanemkohtujuristi pädevuse laiendamiseks väärib iseenesest toetust. Samas pole selge, kas hagi tagamise meetmete üle otsustamise puhul pole tegemist põhiseaduse § 146 tähenduses õigusemõistmisega – viimasega peaks tegelema üksnes kohtunik.
3. Peame mõistlikuks muuta kehtivat korraldust, mille järgi saadetakse vastuväite või kättetoimetamise võimaluse korral maksekäsu kiirmenetluse avaldus ilma avaldaja tahteavalduseta kohtusse. Seetõttu toetame väljatöötamiskavatsuses pakutud varianti esitada hagi maksekäsuosakonna kaudu maakohtule, kelle alluvuses on hagi lahendamine.
4. Kuivõrd lihtmenetluse piirsumma tõstmine on õiguspoliitiline otsus, ei peaks kohtud määra suurendamise osas seisukohta võtma. Samas on väheusutav, et piirmäära suurendamine maakohtute koormust leevendaks: eelmenetluse läbiviimine on jätkuvalt vajalik. Küll aga peab Tartu Ringkonnakohtus piirsumma tõstmise korral mõistlikuks TsMS § 404 kehtetuks tunnistamist.
5. Toetame võimalust esitada määruskaebus otse ringkonnakohtule – tõenäoliselt oleks see menetlusökoonoomiliselt õigustatud. Niisugune muudatus toob aga kaasa ringkonnakohtute töökoormuse mõnetise kasvu, mida peaks ressurside jagamisel arvestama. Varianti, mille kohaselt vaataks (osasid) hagita menetluse asju ringkonnakohtunik läbi üksinda, Tartu Ringkonnakohtus ei toeta – praegune regulatsioon on selles osas optimaalne. Muudatus võiks

anda ringkonnakohtule võimaluse lahendada teatud hagita asjades lõpplahendite peale esitatud määruskaebusi ka üheliikmelises kohtukoosseisus, kuid mitte keelata asjade lahendamist kolmeses kohtukoosseisus.

6. Toetame ettepanekut jätta TsMS § 415 lg 2 teisest lausest välja tähtaja alguse sidumine täitemenetluse alustamisest teadasaamisega. Peame mõistlikuks lahendust, mille järgi saaks avalikult kätte toimetatud tagaseljaotsuse peale esitada kaja kuni kolmekümne päeva möödumiseni ajast, mil kostja sai tagaseljaotsusest teada.

7. Toetame võimalust jätta TsMS § 150 lõikest 4 välja nõue, mille järgi saab riigilõivu tagastada üksnes menetlusosalise avalduse alusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Pappel
Tartu Ringkonnakohtu esimees